

Handläggare
Eva Debels
Telefon: 08-508 29 000

Till
Valnämnden

Verksamhetsberättelse VB 2018 för Valnämnden

Förslag till beslut

Valnämnden godkänner förslag till verksamhetsberättelse för 2018 och överlämnar det till kommunstyrelsen

Valnämnden

08-508 29 000

eva.debels@stockholm.se

stockholm.se

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys	3
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	3
3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm.....	3
3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar	3
4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm.....	4
4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande	6
Uppföljning av ekonomi	6
Analys av resultaträkning – uppföljning av driftbudget.....	6
Resultatenheter.....	8
Investeringar	8
Försäljningar av anläggningstillgångar	8
Verksamhetsprojekt (driftsprojekt).....	8
Ombudgeteringar.....	8
Medel för lokaländamål	8
Analys av balansräkning	8
Övrigt	9
Kvalitetsarbete	9
Övrigt.....	9

Bilagor

Bilaga 1: Kopia av uh018 årsbokslut 2018 108

Sammanfattande analys

Under verksamhetsåret hölls den 9 september de allmänna valen till riksdag, kommun- och landstingsfullmäktige.

Nämndens arbete har under året varit inriktat på att genomföra valen rättssäkert och med hög trovärdighet till röstningsprocessen samt att väljarna ska ha goda möjligheter att rösta. Vid valen hade nämnden 66 röstningslokaler öppna för förtidsröstning. På valdagen ökade antalet valdistrikt med 36 stycken från valet 2014 och var vid valen 573. Antalet mottagna förtidsröster ökade vid detta val. 52 % av de röster som togs emot var förtidsröster.

Valdeltagandet ökade. I Stockholms stad ökade valdeltagandet i riksdagsvalet med 1,51 % och valet till kommunfullmäktige ökade med 1,39 %. Totalt röstade 623 306 stockholmare i kommunfullmäktigevalet.

De omfattande utvärderingar som gjorts efter valet visar att valet har genomförts mycket tillfredställande. Enkäter skickas till samtliga röstmottagare, vice ordförande, ordförande och kontaktpersoner i vallokaler där de svarar på frågor om valets genomförande, lokaler, utbildning och det informationsmaterial nämnden framställer. Svarsfrekvensen låg mellan 66 och 91 %.

Det ekonomiska utfallet för året ger ett överskott med 7,4 mkr vilket är 19% lägre än budgeterat. Överskottet beror till viss del på att nämndens kostnader för röstmottagare blivit lägre än budgeterat.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

I syfte att både vara kostnadseffektiva och säkerställa att nämnden kontinuerligt kan använda samma lokaler i största möjliga mån, utnyttjas de lokaler som staden har till sitt förfogande. Stadens skolor används som vallokaler på valdagen och förtidsröstningen sker på stadens alla stadsbibliotek, medborgarkontor m.m. Vi inköp av material tas hänsyn till att det även ska kunna återanvändas vid kommande val.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

● Uppfylls helt

Analys

Valnämnden har genomfört valen med gott resultat. De minskade kostnader beror framförallt på att behovet av att hyra externa lokaler varit mindre än beräknat samt minskade kostnader för sociala avgifter.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	88,1 %			81,5 %		100 %	100 %	VB 2018
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	88,1 %			81,5 %		100 %	100 %	VB 2018
  Nämndens prognossäkerhet T2	-16 %			-10 %		+/-1 %	+/- 1 %	2018
Analys								
När tertialrapport 2 görs har valnämnden svårt att göra en prognos. Valet i september gör att de totala kostnaderna är svåra att förutse då ca 90% av nämndens budget förbrukas det tredje tertialet. Prognosen byggde på för höga kostnader för röstmottagare och de sociala avgifter som betalas för dessa.								

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Valnämnden svarar som den lokala valmyndigheten för all röstning i kommunen. Precis som för stadens övriga nämnder påverkas även valnämnden av den snabba befolkningsökningen i Stockholms stad. Antalet röstberättigade och därmed antal valdistrikt har till 2018 ökat, totalt finns 573 valdistrikt, en ökning med 36 jämfört med 2014.

I och med ändringarna i vallagen får endast den som har den utbildning som krävs förordnas som röstmottagare. Nämndens utbildningar av röstmottagare var redan vid 2014 obligatorisk. Förutom röstmottagarna utbildas även de av kansliet rekryterade kontaktpersoner vid byggnader som används vid val. Inför valdagen utbildades ca 4 800 röstmottagare och reserver av 27 lärare och 160 kurser genomfördes inom 3 veckor. Under maj månad utbildades drygt 450 röstmottagare som arbetade i förtidsröstningen.

Vissa vallokaler förstärktes med informatörer men också valdistrikten förstärkas med ytterligare röstmottagare. Ett beslut som vi efterhand visades sig vara mycket bra då Postnord fick problem med att leverera förtidsrösterna i tid. Anledningen till förseningen var att antalet förtidsröster ökade väsentligt dagen innan valdagen jämfört med 2014.

Nytt för det här valet var också att valnämndens preliminära rösträkning gick att förlänga till torsdagen. En lagändring som var mycket positiv. Den s.k. onsdagsräkningen kunde genomföras betydligt lugnare och därmed mer rättssäkert.

Efter valet inkom tre överklagande. Valprövningsnämnden gjorde bedömningen i samtliga att det inte har förekommit någon avvikelse från föreskriven ordning och avslogs.

Tillgänglighet

Kansliet har besökt samtliga lokaler som ska användas för röstning och dessa har granskas utifrån de riktlinjer som utfärdats av Myndigheten för delaktighet. Vid varje besök granskas inte enbart den fysiska tillgängligheten utan stor vikt läggs även vid att förbättra hänvisningsskyltning utanför och inne i byggnaderna.

Vid valet erbjöds förtidsröstning vid 66 lokaler. Ungefär hälften av dessa var stadens bibliotek, därutöver erbjöds bland annat röstning på tre gallerior, ett antal receptioner och

stadens alla medborgarkontor. Som vid tidigare val har kansliet utrustat alla förtidsröstningslokaler med dator, skrivare och uppkoppling mot valdatasystemet för att kunna skriva ut röstkort på plats. En mycket uppskattad och utnyttjad service. Andelen stockholmare som förtidsröstade ökade med någon procentenhet och ca 52 % av de som röstade vid valet valde att förtidsrösta. Den stora ökningen av förtidsröster ställer andra krav på röstmottagarna i vallokalen.

Vid utbildningen av röstmottagarna informeras dessa om vikten av att tänka på personer med allergier, vara behjälpliga för personer med olika funktionsnedsättningar samt möjligheten att ta emot en röst utanför röstmottagningsställen. Alla röstmottagare får också information om stadens bemötandeguide och vikten av att följa dessa råd.

Vid förtidsröstningslokalen i Cityterminalen anställdes en teckenspråkskunnig röstmottagare för att kunna hjälpa väljare med hörselnedsättning. Dövas riksförbud informerades, men ingen utnyttjade den hjälpen.

För personer som har beviljats ledsagning i biståndsbeslut stod valnämnden för kostnaden när de använder ledsagning för att rösta för att detta inte ska belasta de timmar de är beviljade.

Ojämnt valdeltagande

I kommunfullmäktiges budget inför 2018 uttalade KF att utgångspunkten för nämndens arbete ska vara att alla röstberättigade ges goda chanser att använda sig av sin demokratiska rättighet att rösta i allmänna val. Nämnden ska därför planera för att valen kan organiseras och genomföras på ett sådant sätt att alla röstberättigade ges goda förutsättningar att rösta. I detta avseende ska nämnden särskilt beakta förutsättningarna att rösta i områden med historiskt lågt valdeltagande. Valdeltagande ökade i hela Stockholm, även i de områden som har ett historiskt lågt valdeltagande. Av den statistik som publiceras efter valet ser det ut som om valdeltagandet har sjunkit i Kista, Husby och Akalla. Det stämmer inte då andelen röstande ökade vid Kista bibliotek ökade enormt mycket, särskilt på valdagen. En stor andel av de som röstade på biblioteket var väljare som bor i närområdet. Den stora antal röster som togs emot på lördagen och söndagen räknades inte i vallokalen utan på onsdagen och redovisas då inte per valdistrikt.

Tillgängligheten på så sätt att det är lätt att hitta en förtidsröstningslokal med generösa öppettider är ett sätt att göra det enklare rösta. I de flesta av dessa stadsdelar med lågt valdeltagande erbjöds förtidsröstning på medborgarkontor och i bibliotek.

Av erfarenhet vet kansliet att en av de viktigaste åtgärderna för att ge väljarna bättre service och kunna svara på frågor är det finns röstmottagare som pratar de språk som är vanligt förekommande inom dessa områden. I vår rekrytering av röstmottagare påtalas behovet av språkkunskaper.

Risk och sårbarhet

Inför valet genomfördes en risk- och sårbarhetsanalys i samarbete med kommunikationsenheten och säkerhetsavdelningen på stadsledningskontoret. Kansliets personal genomförde också en övning för vara bättre förberedda för incidenter på valdagen.

Innan valet och under förtidsröstningsperioden hade kansliet kontinuerlig avstämning med säkerhetsavdelningen. Stadsdelsförvaltningarna och utbildningsförvaltningen var också förberedda och kontaktade inför valdagen. Under valdagen bemannande

kommunikationsenheten kansliet med två stycken kommunikatörer som hjälpte till på plats med att hantera media och andra frågor som uppstod.

Inga allvarliga incidenter inträffade vid valet, men kansliet har aldrig tidigare varit så förberedda.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande

● Uppfylls helt

Analys

Alla stockholmare ska mycket goda möjligheter att rösta och när de kommer till röstmottagningsstället få den information och det bemötande som krävs för att rösta. Vid valet arbetade närmare 500 röstmottagare vid förtidsröstningen och på valdagen ca 4 300, utöver det arbetade på valdagen ca 500 personer med att ta emot och hjälpa väljarna till rätt vallokal. Till sin hjälp hade de den nya tjänsten röstaistockholm.se. Totalt gjordes 49 400 sökningar av 25 318 användare under perioden. På valdagen 17 909 sökningar av 5 910 användare.

Kansliet hade ett antal ambulerande röstmottagare i tjänst för de väljare som inte har möjlighet att ta sig till ett röstmottagningsställe eller inte kan få hjälp med att göra iordning en budröst. De ambulerande röstmottagarna besökte under förtidsröstningsperioden 270 personer i deras hem. Under förtidsröstningsperioden besöktes också 84 vård- och omsorgsboenden, häktet m.m. och över 3200 röster togs emot.

Kansliet har också i samarbete med överförmyndarnämnden informerat alla förvaltare och gode män om vikten att tillvarata sina huvudmäns rätt att rösta.

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning – uppföljning av driftbudget

Det ekonomiska utfallet ser ut på följande sätt:

Delprogram	Budget	Utfall	Utfall %
10 Nämnd	162	123	76
20 Kansli	9 089	7 435	82
30 Valmaterial	2 200	3 110	141
40 Vallokaler	3 168	4 060	128
50 Valdistrikt	22 111	18 190	82
60 Förtidsröstning	17 401	14 861	85

Delprogram	Budget	Utfall	Utfall %
70 Valdagen	743	650	87
80 Onsdagsräkning	1 056	630	60
90 Utbildning	570	707	124
Summa	56 500	49 776	88
Intäkter	-17 100	-17 811	
Summa	39 400	31 955	81
Justerad budget	39 400		

Av de tilldelade medlen har 32,0 mkr förbrukats vid utgången av 2018, vilket motsvarar ca 81 % av budgeten. Huvuddelen av kostnaderna uppstår i samband med valen september. Nämnden har erhållit statsbidrag för kostnader för anordnande av förtidsröstning. Nämnden har fått 17,8 mkr vilket innebär minskad kostnad för nämnden med motsvarande summa.

En närmare analys, kommentarer av det bokföringsmässiga resultatet, visar följande:

10. Nämnd 162 tkr - Utfall 123 tkr 76 %

Kostnaderna avser den politiska ledningen av valarbetet, främst i form av arvoden till nämndens ledamöter och ersättare. Nämnden har under året haft 10 sammanträden. Den lägre kostnaden beror på att nämnden valt att inte utnyttja de budgeterade medlen för en gemensam konferens eller resa.

20. Kansli 9 089 tkr - Utfall 7 435 tkr 82 %

Här redovisas personal- och kontorskostnader för kansliets personal, kostnader för IT, samtliga avgifter/kostnader till serviceförvaltningen samt indirekta kostnader för de övriga verksamhetsområdena. Under detta IKB finns även den informationsgrupp "call center" som är bemannad från några veckor innan valdagen.

30. Valmaterial 2 200 tkr - Utfall 3 110 tkr 141 %

Delområdet omfattar nämndens kostnader för lagerhållning av valmaterial såsom valbås, valurnor m.m. samt inköp av valmaterial. Inom området ligger även kostnaderna för packning och utkörning av valmaterial. Kostnaderna för transporter till förtidsröstningen budgeterades på IKB 60 men har belastat detta IKB och bland annat därför blivit högre än budgeterat.

40. Vallokaler 3 168 tkr - Utfall 4 060 tkr 128 %

Kostnaderna för vallokaler utgörs av arvode och ersättningar som betalas till våra kontaktpersoner och deras medhjälpare i de enskilda byggnaderna för iordningsställande av lokalerna samt bemanning under valdagen samt hyreskostnader för vallokaler. För att säkerställa ordningen i vallokalerna på valdagen har kansliet varit mycket generös med att tillåta fler personer än tidigare att arbeta i informationen.

50. Valdistrikt 22 111 tkr - Utfall 18 190 tkr 82 %

Kostnader för arvode till ordförande, vice ordförande och röstmottagare på valdagarna. Den lägre kostnaden beror främst på lägre sociala avgifter än beräknat. Budgeterat är 43% sociala avgifter men det verkliga utfallet blev 33%. Orsaken är att många av röstmottagarna uppnått

pensionsålder.

60. Förtidsröstning 17 401 tkr - Utfall 14 861 tkr 85 %

Delområdet omfattar den kostnad som nämnden har för att anordna förtidsröstning. I delområdet ingår även den s.k. institutionsröstningen. Största delen av kostnaderna avser lön till röstmottagare, transport och sortering av förtidsröster samt hyra av förtidsröstningslokaler. Kansliets personalkostnader för arbete med förtidsröstning är redovisat i kansliets kostnader (IKB 20) som också täcks av stadsbidraget.

70. Valdagen 743 tkr - Utfall 650 tkr 87 %

Delområdet innefattar extra personalresurser på valdagen och mottagningspersonal och kostnader för mottagningen i Stadshuset.

80. Onsdagsräkningen 1 056 tkr - Utfall 630 tkr 60 %

Kostnader för personal och lokal för valnämndens preliminära rösträkning. Budget innehöll även kostnader för samma bemanning på torsdagen som på onsdagen. Vilket inte behövdes varför merparten av dessa medel ej utnyttjats.

90. Kurser 570 tkr - Utfall 707 tkr 124 %

Kostnader för lokal, förtäring och arvode till lärare vid obligatorisk utbildning av röstmottagare. Den högre kostnaden beror främst på att vi haft större kostnader för förtäring och personal.

Resultatenheter

-

Investeringar

-

Försäljningar av anläggningstillgångar

-

Verksamhetsprojekt (driftsprojekt)

-

Ombudgeteringar

-

Medel för lokaländamål

-

Analys av balansräkning

Balansräkningen beskriver förvaltningens tillgångar och skulder.

Balansräkningen visar 2018-12-31 på tillgångar som uppgår till 7 538,72 kr, varav fakturerad lönefordran på 5 740 kr och felaktig utbetald lön på 1 798 kr.

Skuldsidan består av kortfristiga skulder om 485 865,73 kr. Av dessa är 437 315,73 kr leverantörsskulder, 26 992 kr övriga kortfristiga skulder (lönereturer) och 21 558 kr upplupna kostnader.

Övrigt

-

Kvalitetsarbete

-

Övrigt

-

Balansräkning

Period: 201800-201813

Förvaltning: 108

Kr

	IB 201800	Förändring 201801-201813	UB 201813			Totalt
			Extern	Stadens bolag	Internt	
Anläggningstillgångar	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Omsättningstillgångar	683 813,28	-676 275,28	7 538,72	0,00	-0,72	7 538,00
15 Kundfordringar	2 815,75	-2 815,75	0,00	0,00	0,00	0,00
16 Diverse kortfristiga fordringar	0,00	7 538,00	7 538,00	0,00	0,00	7 538,00
17 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	680 997,53	-680 997,53	0,72	0,00	-0,72	0,00
Summa Tillgångar	683 813,28	-676 275,28	7 538,72	0,00	-0,72	7 538,00
Eget kapital	-127 481,94	605 809,67	478 327,73	0,00	0,00	478 327,73
20 Eget kapital	-127 481,94	605 809,67	478 327,73	0,00	0,00	478 327,73
Avsättningar	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Långfristiga skulder	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kortfristiga skulder	-556 331,34	70 465,61	-345 041,42	0,00	-140 824,31	-485 865,73
24 Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder	-1 067,50	-25 924,50	-26 992,00	0,00	0,00	-26 992,00
25 Leverantörsskulder	-543 220,55	105 904,82	-318 049,42	0,00	-119 266,31	-437 315,73
26 Moms och särskilda punktskatter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
29 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-12 043,29	-9 514,71	0,00	0,00	-21 558,00	-21 558,00
Summa Skulder & Eget kapital	-683 813,28	676 275,28	133 286,31	0,00	-140 824,31	-7 538,00

Ekonomichefens underskrift

_____

den .....

Handläggarens underskrift

_____

den .....

Resultaträkning

Period: 201801-201813

Förvaltning: 108

Kr

	Externt	Stadens bolag	Internt	Totalt
Verksamhetens intäkter (-)	-17 825 020,35	0,00	-433,00	-17 825 453,35
35 Bidrag	0,00	0,00	0,00	0,00
36 Försäljning av verksamheter och entreprenader	-17 825 021,00	0,00	-433,00	-17 825 454,00
37 Försäljning av exploateringsfastigheter	0,65	0,00	0,00	0,65
Verksamhetens kostnader (+)	37 641 180,53	59 172,75	12 079 505,39	49 779 858,67
40 Inköp av anläggningstillgångar och finansiella omsättningstillgångar	18 662,45	0,00	0,00	18 662,45
46 Köp av huvudverksamhet	0,00	0,00	0,00	0,00
49 Kostnader att fördela	0,00	0,00	0,00	0,00
50 Löner och arvoden	28 423 099,59	0,00	0,00	28 423 099,59
51 Löner ej arbetad tid	26 346,03	0,00	0,00	26 346,03
54 Kostnader för naturaförmåner	-213,00	0,00	0,00	-213,00
55 Kostnadsersättningar	234 718,84	0,00	0,00	234 718,84
56 Sociala och andra avgifter enligt lag och avtal	0,00	0,00	9 548 789,78	9 548 789,78
57 Pensionskostnader	1 061,00	0,00	0,00	1 061,00
60 Lokal- och markhyror	1 444 334,45	0,00	1 532 376,50	2 976 710,95
61 Fastighetskostnader och fastighetsentreprenader	11 300,00	59 172,75	32 133,00	102 605,75
63 Hyra/leasing av anläggningstillgångar	810 600,98	0,00	0,00	810 600,98
64 Förbrukningsinventarier och förbrukningsmaterial	1 165 331,20	0,00	75 000,00	1 240 331,20
65 Kontorsmateriel och trycksaker	420 140,86	0,00	57 776,00	477 916,86
68 Tele- och IT-kommunikation samt postbefordran	155 561,38	0,00	22 336,00	177 897,38
69 Kostnader för transportmedel	72 198,69	0,00	0,00	72 198,69
70 Kostnader för transporter, frakt och resor	370 787,10	0,00	0,00	370 787,10
71 Representation	37 547,60	0,00	0,00	37 547,60
72 Annonser, reklam och information	609 566,75	0,00	50 359,00	659 925,75
73 Försäkringar och riskkostnader	42 950,50	0,00	38 491,00	81 441,50
74 Övriga främmande tjänster	3 787 641,58	0,00	722 244,11	4 509 885,69
76 Diverse kostnader	9 544,53	0,00	0,00	9 544,53
Verksamhetens nettokostnader	19 816 160,18	59 172,75	12 079 072,39	31 954 405,32

Resultaträkning

Period: 201801-201813

Förvaltning: 108

Kr

	Externt	Stadens bolag	Internt	Totalt
Avskrivningar (+)	0,00	0,00	0,00	0,00
Skatteintäkter (-)	0,00	0,00	0,00	0,00
Generella stadsbidrag och utjämning (-)	0,00	0,00	0,00	0,00
Finansiella intäkter (-)	0,00	0,00	0,00	0,00
Finansiella kostnader (+)	568,69	0,00	0,00	568,69
85 Finansiella kostnader	568,69	0,00	0,00	568,69
Resultat före extraordinära poster	19 816 728,87	59 172,75	12 079 072,39	31 954 974,01
Extraordinära intäkter (-)	0,00	0,00	0,00	0,00
Extraordinära kostnader (+)	0,00	0,00	0,00	0,00
Årets resultat	19 816 728,87	59 172,75	12 079 072,39	31 954 974,01

Ekonomichefens underskrift

_____ den .....

Handläggarens underskrift

_____ den .....